

DAG EN NACHTVLINDERS ABTSWOUDSE BOS VLINDERMONITOR 2016

peper en zoutvlinder

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

KNNV afdeling Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT
afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland

Inhoudsopgave

pagina

1. Inleiding	3
2. Samenvatting	3
3. Methoden	3
4. Resultaten dagvlinders	4
5. Commentaar dagvlinders	7
6. Aanbevelingen beheer	8
7. Jaarlijst dagvlinders	9
8. Resultaat nachtvlinders (macro)	10
9. Commentaar nachtvlinders	11
10. Aanbevelingen beheer	11
11. Jaarlijst nachtvlinders (macro)	12
12. Resultaat microvlinders	16
13. Commentaar microvlinders	17
14. Jaarlijst microvlinders	18

Verantwoording

Monitor/dataverwerking: Leo Poot
Foto's : Leo Poot
Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2017
Referentie: Dag en nachtvlinders Abtswoudse bos (vlinderbiotoop) 2016,
KNNV afdeling Delfland, 2017
Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1. Inleiding

In dit verslag zijn de data van het monitoren van dag en nachtvlinders (macro en micro) in de vlinderbiotoop, gelegen in het Abtswoudse bos midden, (x85-y443, km hok 37-26-21/31) verwerkt en weergegeven uit seizoen 2016. Tevens werden microvlinders die op het laken verschenen geteld en gefotografeerd of gevangen voor determinatie. Er werd dit seizoen ook gezocht op blad minerende soorten in het najaar.

De vlinderbiotoop is verdeeld in 17 sectoren met wisselend biotoop variërend in lengtes van 50-200 meter. In seizoen 2016 werd de vlinderbiotoop 19 (dagvlinders) en 17 (nachtvlinders) keer gemonitord.

2. Samenvatting

Er werden 1004 dagvlinders uit 19 soorten op naam gebracht dat is een afname van zowel aantallen en soorten vergeleken met seizoen 2015. Verheugend is de toename van *Anthocharis cardamines* (oranjetip) te noemen. Aan te bevelen is het maaibeheer in sommige sectoren aan te passen ten behoeve van deze soort. Zorgelijk is het lage aantal *Lasiommata megera* (argusvlinder). Ook de recreatiedruk in de vorm van hondenuitlaat services en wedstrijden met jachthonden zijn van negatieve invloed op de populaties. Het ontbreken van vooral nectar leverende flora is debet aan het ontbreken van vooral de *Lycaenidae*. Ook het ontbreken van *Coenonympha pamphilus* (hooibeestje) is een raadsel, waarschijnlijk is het ontbreken van populaties in de nabijheid hier debet aan. Een probleem is het achterstallig onderhoud, de in 2012 aangeplante waardplanten worden verdrongen door opslag van es en eik en meerdere soorten bomen en verruiging in het algemeen.

Vergeleken met seizoen 2015 werden in seizoen 2016 hogere aantallen en soorten nachtvlinders gedetermineerd, 984 uit 135 soorten. Er konden in totaal 8 nog niet eerder gedetermineerde soorten aan de locatie worden toegevoegd waarvan 1 zeldzaam (*Mesotype didymata*). Voor de bedreigingen gelden dezelfde factoren als genoemd bij de dagvlinders plus het achterstallig onderhoud waardoor waardplanten worden verdrongen.

Voor de microvlinders was het een redelijk goed seizoen, er werden 357 vlinders en 279 mijntjes/kokers gedetermineerd waardoor het totale aantal op 636 uit komt. Door het intensieve zoeken naar de bladminerende soorten konden er 20 nog niet eerder in de locatie gespotte soorten worden genoteerd waarvan 2 zeer zeldzaam (*Nascia ciliaris*) en (*Stigmella freyella*) dit brengt totale score op 70 soorten.

3. Methoden

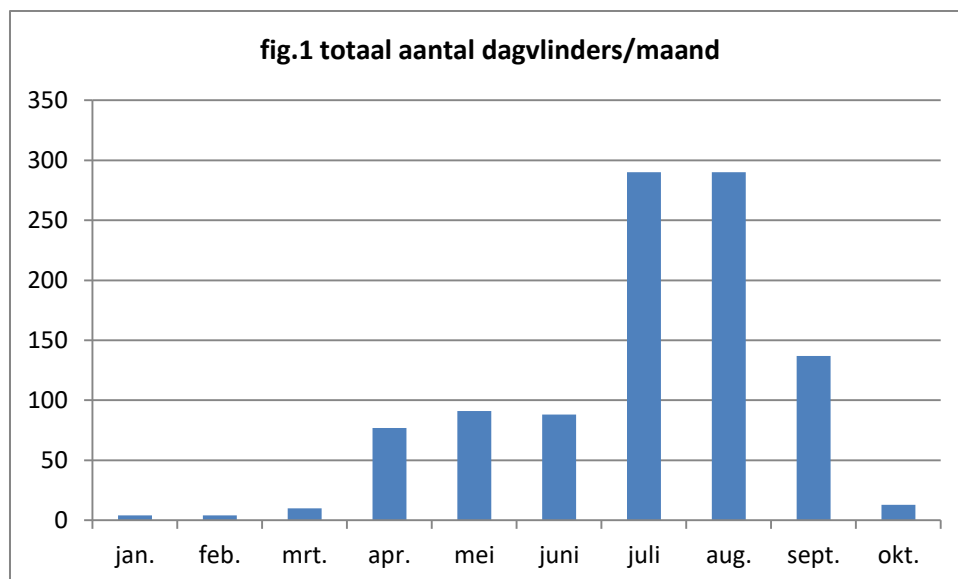
Het monitoren van dagvlinders werd gedaan volgens de standaard monitoring voor dagvlinders, hierbij worden in een denkbeeldige kooi van 5x5x5 meter alle vlinders geteld met vermelding van de soort. Incidenteel worden vlinders gevangen voor determinatie in geval van soorttwijfel en direct weer vrijgelaten. De intentie is om minstens 2 keer per maand in het vlinderseizoen dat in 2016 liep van maart t/m oktober, bij zonnig weer en wind minder dan 4 Beaufort, te tellen. De monitoring route is verdeeld in 17 sectoren variërend van 50-200 meter met wisselend biotoop grassen/ bomen/ struiken /riet/ kruidachtigen/ ruigtes enz.). In dit gebied wordt in overleg met GZH door "Vockestaert" een op vlinders afgestemd maairegiem gevoerd.

Met uitzondering van de maanden januari en februari, november en december werd de locatie één of meerdere keren bezocht waarbij met een lichtval (laken en lampen) vlinders werden gelokt. Tevens werden een 40 tal bomen/paaltjes/objecten met een lokstof (stroopmengsel) bestreken om vlinders te lokken welke normaliter niet of minder vaak op licht afkomen. Deze smeerplekken werden 2 maal per avond/nacht bekeken, de gespotte vlinders werden met de aantekening "op smeer" genoteerd. In eerder genoemde maanden werd er alleen met lokstof gewerkt. Alle vlinders werden gedetermineerd en het aantal genoteerd, vlinders die moeilijk op naam konden worden gebracht werden gefotografeerd of gevangen voor determinatie thuis. De volgende dag werden de gevangen imago's op dezelfde locatie weer vrijgelaten. Bij soorttwijfel betreffende de microlepidoptera werd gebruik gemaakt van de expertise van J. Scheffers (ervaren microlepidopterist). Ook werd in het najaar gezocht op blad minerende soorten.

Gemonitord werd bij geschikte weersomstandigheden, wind minder dan 5 Beaufort, temperatuur boven de 5°C en geen neerslag of nevel.

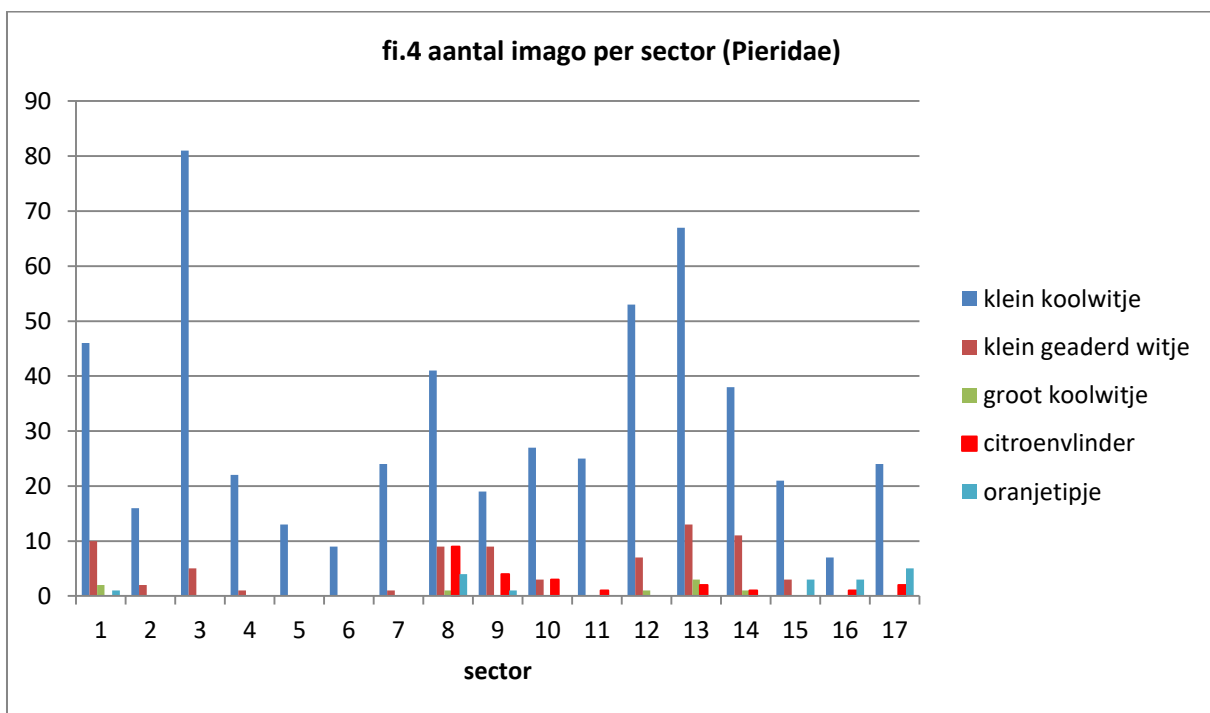
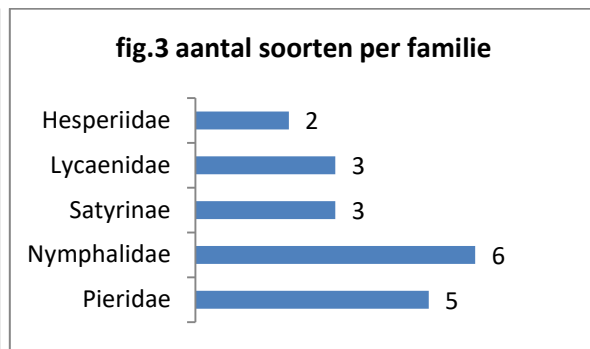
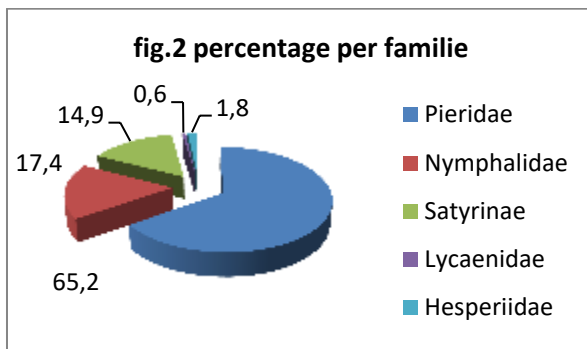
4. Resultaten dagvlinders

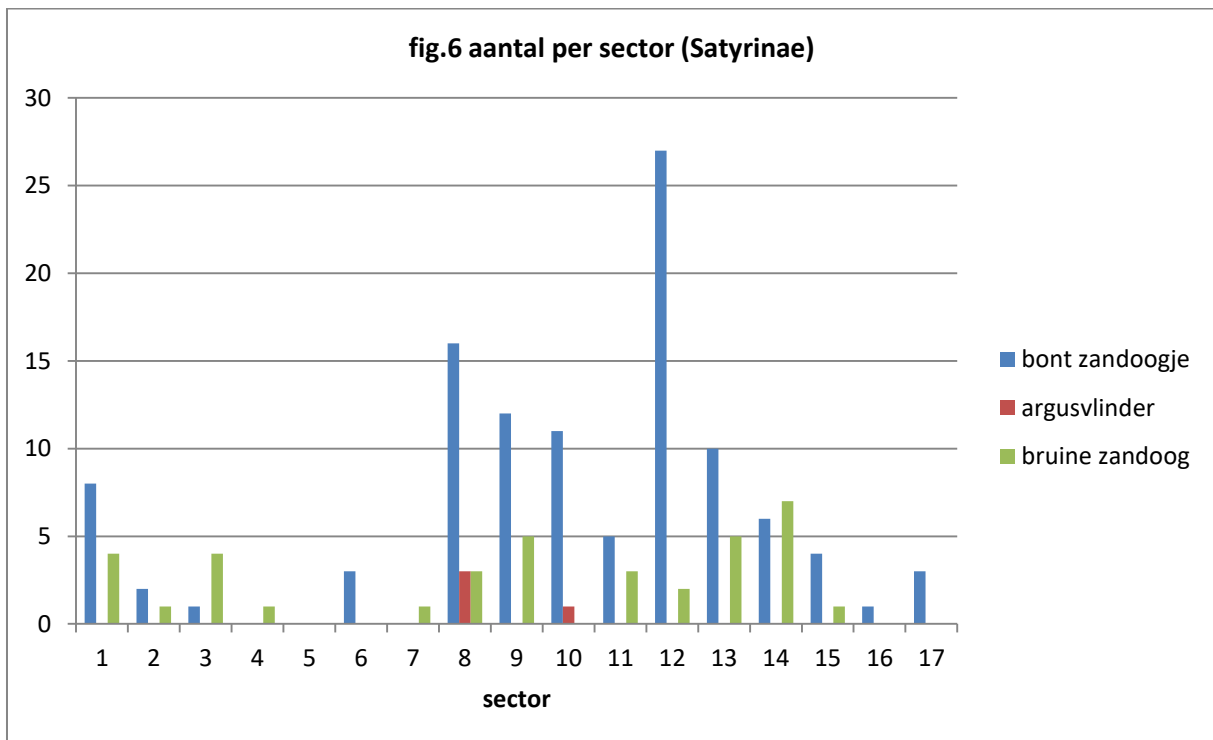
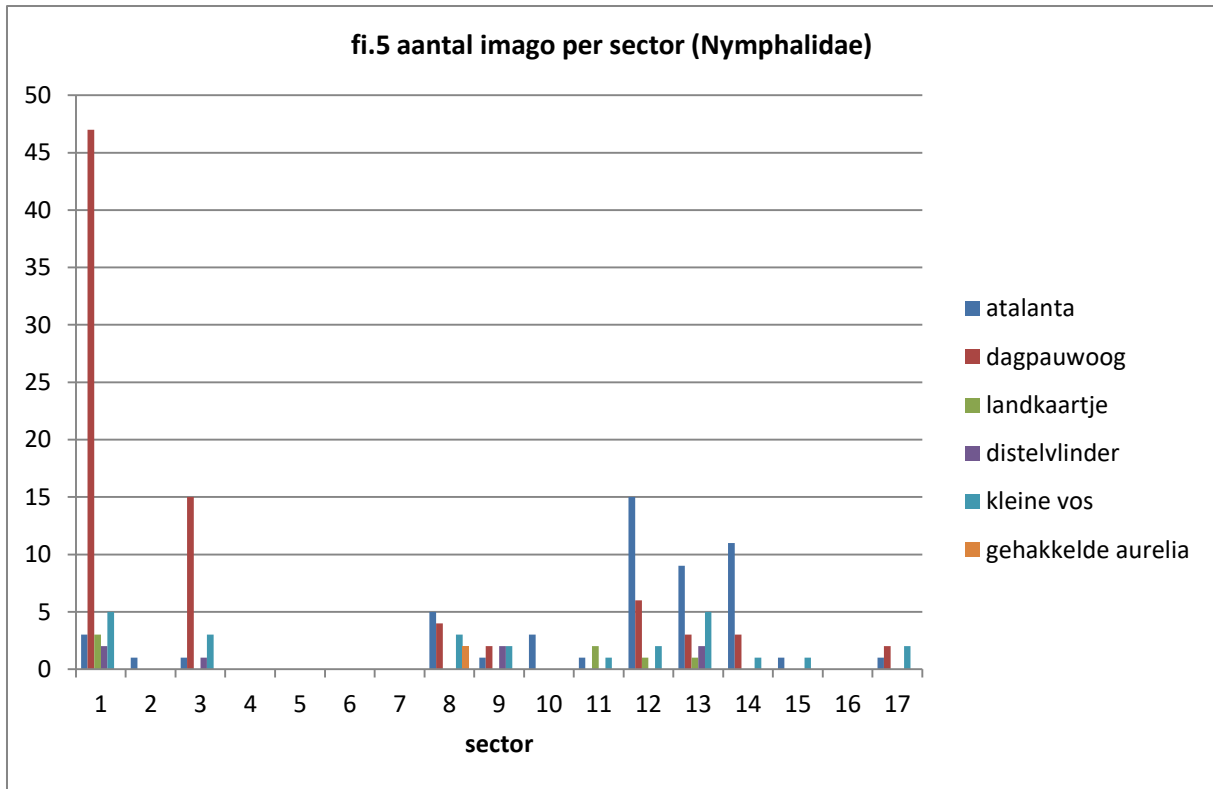
In seizoen 2016 werden 1004 dagvlinders op naam gebracht, index 52,5 (2015, 63,7), een afname in aantal met seizoen 2015. In januari en februari werden er al dagvlinders gezien, atalanta, dagpauwoog en een klein koolwitje, fig.1.

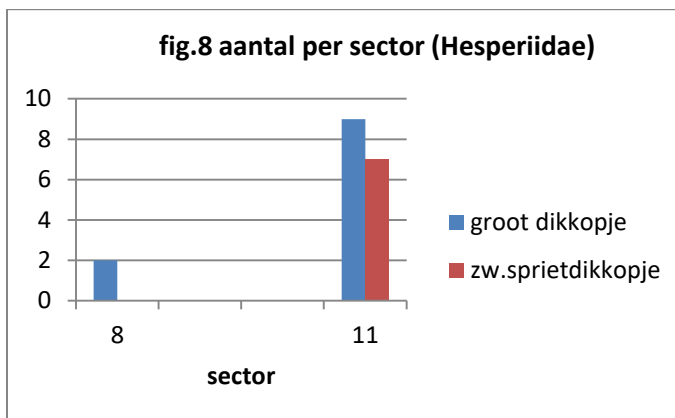
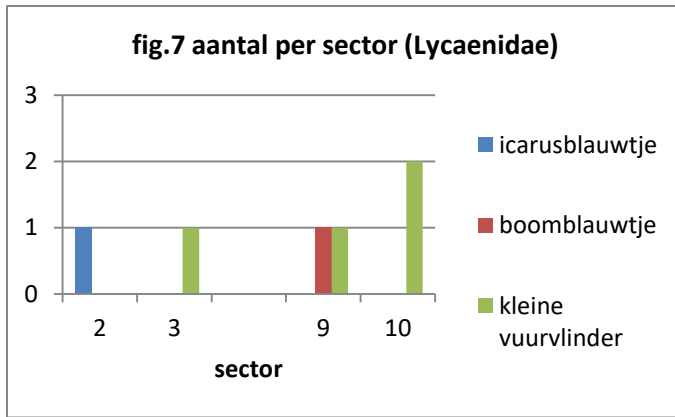

Ook dit jaar waren de Pieridae de meest voorkomende vlinders, absolute top aantallen van het klein koolwitje, ruim 81% uit deze familie. De Nymphalidae lieten bij al de soorten mindere aantallen zien, vooral minder landkaartjes, gehakkelde aurelia's en distelvlinders lieten het afweten dit seizoen. (het aantal distelvlinders is sterk afhankelijk van de trek uit het zuiden.) De Satyrinae worden hier nog als een familie aangemerkt maar zijn tegenwoordig bij de Nymphalidae ondergebracht als onderfamilie. De monitor geeft er de voorkeur aan deze onderfamilie toch apart te vermelden daar deze een ander biotoop (grassen) verlangt en dat voor het beheer van belang is. Uit deze familie heeft de argusvlinder het moeilijk en werden van het bruin zandoogje ook lagere aantallen gezien. Uit de andere 2 aangetroffen families is ten opzichte van 2015 ook een afname in aantal te zien vooral de Lycaenidae doen het structureel slecht, fig.2.

Totaal werden 19 soorten gezien net zoveel als in 2015, fig.3.

5. Commentaar dagvlinders

Verheugend is de toename van *Anthocharis cardamines* (oranjetip) te noemen, dit seizoen werden er voor het eerst ook vrouwtjes gezien en hopen we dat deze soort in de toekomst tot een gezonde populatie mag uitgroeien. Een taak voor komende seizoenen is het zoeken naar ei-afzet en rupsen zodat we het maai-beheer daarop kunnen aanpassen. Zorgelijk is het lage aantal *Lasiommata megera* (argusvlinder) die ook hier, net als de landelijke trend sterk aan het afnemen is. Mede oorzaak is in deze locatie de weinige op het zuiden gelegen verticale structuren die nodig zijn voor ei-afzet. Ook de recreatiedruk in de vorm van hondenuitlaat services en wedstrijden met jachthonden juist in deze kwetsbare biotoop, (afgelopen jaar opgemerkt dat een tweetal ei-afzet plekken waren vertrapt) hebben een negatief effect op de populaties. Ook werden rietorchissen vertrapt en die zijn in deze locatie toch ook zeldzaam! Het ontbreken van vooral nectar leverende flora is debet aan het ontbreken van vooral de Lycaenidae. Ook het ontbreken van *Coenonympha pamphilus* (hooibeestje) is een raadsel, waarschijnlijk is het ontbreken van populaties in de nabijheid hier debet aan. Een probleem is het achterstallig onderhoud, de in 2012 aangeplante waardplanten worden verdrongen door opslag van es en eik en meerdere soorten bomen en verruiging in het algemeen.

6. Aanbevelingen beheer

Achterstallig onderhoud wegwerken door snoeien of rooien van opslag. Maaibeheer aanpassen in die sectoren waar de Pinksterbloem groeit (o.a. waardplant oranjetip) naar gefaseerd 1x per seizoen maaien. Overwegen of er sinusbeheer toegepast kan worden in andere sectoren waardoor er meer variatie in de biotoop ontstaat. Verticale structuren aanbrengen om geschikt biotoop van de argusvlinder te stimuleren. Inzaaien klaversoorten en veldzuring voor de blauwtjes en kleine vuurvlinder.

oranjetip (vr)

7. Jaarlijst dagvlinders

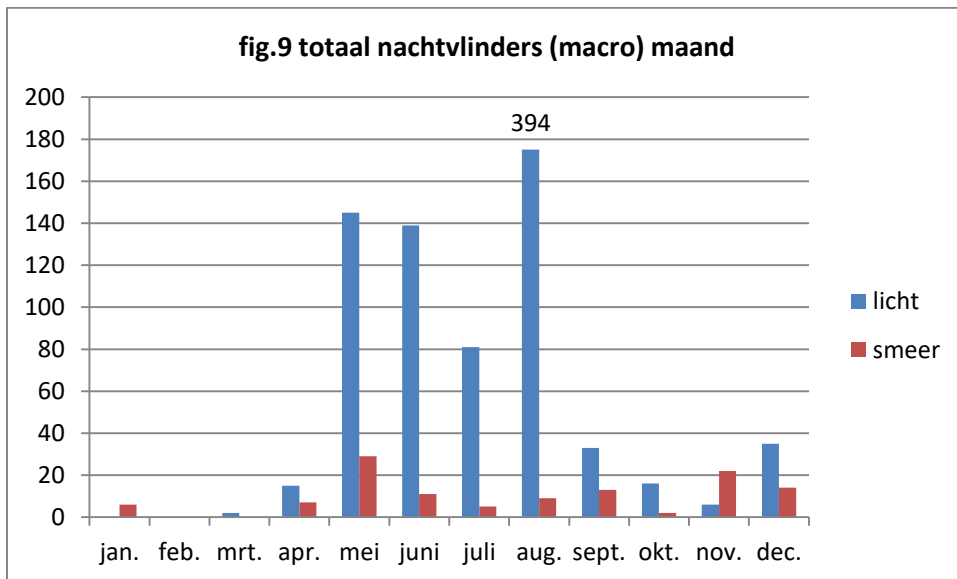
jaarlijst dagvlinders Abtswoudse bos vlinderbiotoop 2016

familie	soort	soort	aantal	waardplant
Pieridae	Anthocharis cardamines	oranjetipje	17	C.pratensis/A.officinalis
	Gonepteryx rhamni	citroenvlinder	23	Rh.frangula/Rh.cathartica
	Pieris brassicae	groot koolwitje	8	Brassicaceae
	Pieris napi	klein geaderd witje	74	Brassicaceae
	Pieris rapae	klein koolwitje	533	Brassicaceae
Nymphalidae	Aglais io	dagpauwoog	82	Urtica
	Aglais urticae	kleine vos	25	Urtica dioica
	Araschnia levana	landkaartje	7	Urtica dioica
	Polygonia c-album	gehakkelde aurelia	2	Urtica/Salix
	Vanessa atalanta	atalanta	52	Urtica
	Vanessa cardui	distelvlinder	7	Cirsium
Satyrinae*	Lasiommata megera	argusvlinder	4	Poaceae
	Maniola jurtina	bruine zandoog	37	Poaceae
	Pararge aegeria	bont zandoogje	109	Poaceae
Lycaenidae	Celastrina argiolus	boomblauwtje	1	Rh.frangula/Rh.cathartica
	Lycaena phlaeas	kleine vuurvlinder	4	Rumex
	Polyommatus icarus	icarusblauwtje	1	Fabaceae
Hesperiidae	Ochlodes sylvanus	groot dikkopje	11	Poaceae
	Thymelicus lineola	zwartsprietdikkopje	7	Poaceae

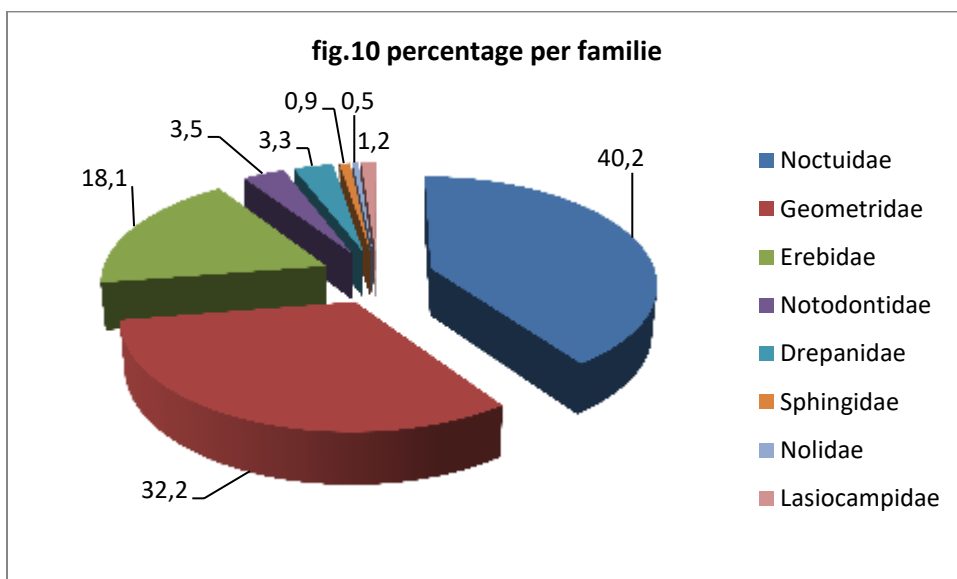
* *onderfamilie Nymphalidae*

8. Resultaat nachtvinders (macro)

Totaal werden 984 vlinders gedetermineerd, index 57,9 (2015, 39,6) een toename t.o.v. seizoen 2015, opmerkelijk zijn dit seizoen de lage aantallen op smeer, fig.9.

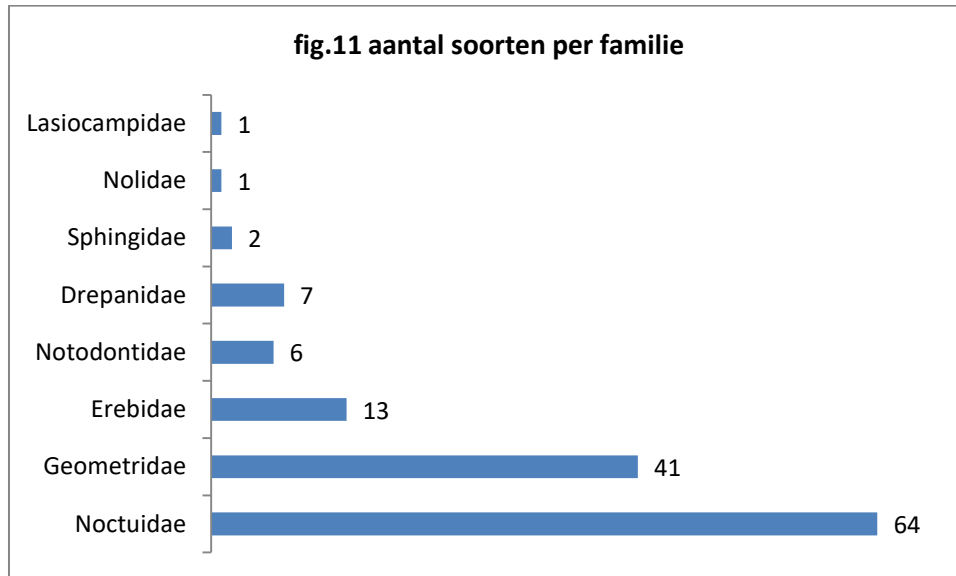

De hoogste aantallen werden gezien in de familie Noctuidae waar de soorten, schedeldrager, huismoeder en zwarte c-uil met ieder meer dan 30 imago's de lijst aanvoeren. De Geometridae waren qua aantallen goede tweede waar de gerande spanner en kleine wintervlinder met meer dan 40 imago's en gewone bandspanner, meer dan 30 zich het meest lieten zien. Door herindeling van de families zijn een aantal soorten nu bij de Erebidae gerangschikt waardoor het aantal in deze familie flink is gestegen, in deze familie waren bruine snuituil, meer dan 60 en stro-uiltje meer dan 30 imago's de uitschieters. Uit de overige families waren de aantallen laag waarbij bij de Notodontidae de eikenprocessierups aan een opmars bezig is in deze locatie.

Dag en nachtvinders Abtswoudse bos 2016, KNNV afdeling Delfland, 2017

Het aantal soorten gedetermineerd bedroeg dit seizoen 135 uit 8 families, dat is fors meer dan in 2015 (83). Met uitzondering van de Sphingidae en Lasiocampidae werden in alle families meer soorten aangetroffen, er werd ook weer een soort (*Eareas clorana*) uit de Nolidae gespot, fig.11.

9. Commentaar nachtvinders (macro)

Vergeleken met seizoen 2015 werden er hogere aantallen en soorten vlinders gedetermineerd al werd het niveau uit 2011 (984/1807-135/157) nog niet gehaald. Bij de familie Noctuidae werden drie voor de locatie nieuwe soorten gezien, *Euxoa tritici* (graanworteluil), *Atethmia centrigo* (essengouduil) en *Lenisa geminipuncta* (gestippelde rietboorder). Bij de Geometridae ook drie nieuwe soorten, *Mesotype didymata* (pijlkruidspanner, zeldzaam), *Eupithecia nanata* (smalvleugeldwergspanner) en *Agriopsis aurantiaria* (najaarsspanner). *Lymantria dispar* (plakker) en *Herminia grisealis* (boogsnuituil) zijn twee nieuwe soorten uit de Erebidae. Inclusief de nieuwe soorten komt de soortenlijst voor deze locatie op 258.

10. Aanbevelingen beheer

Aanplanten kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*) en gewone vlier (*Sambucus nigra*). Snoeien en rooien opslag in sectoren 8 t/m 13. Zie ook maai-beheer onder punt 6.

11. Jaarlijst nachtvinders (macro)

* *nieuwe soort.*

Jaarlijst nachtvinders (macro) Abtswoudse bos 2016

familie	soort	soort	aantal	waardplant
Noctuidae	Abrostola triplasia	donker brandnetelkapje	1	Urtica
	Agrochola circellaris	bruine herfstuil	6	div.loofbomen
	Agrochola lota	zwartstipvlinder	4	Alnus/Populus/Salix
	Agrochola lunosa	maansikkeluil	1	Poaceae
	Agrotis exclamationis	gewone worteluil	2	div.kruidachtige/Poaceae
	Agrotis puta	puta-uil	1	Rumex/T.officinale
	Agrotis segetum	gewone velduil	2	div.kruidachtige/Poaceae
	Apamea crenata	variabele grasuil	4	Poaceae
	Apamea monoglypha	graswortelvlinder	1	Poaceae
	Apamea unanimitis	rietgrasuil	5	P.arundinacea
	Arenostola phragmitidis	egale rietboorder	1	P.australis
	Atethmia centrigo*	essengouduil	1	F.exelsior
	Autographa gamma	gamma-uil	13	div.kruidachtigen
	Axylia putris	houtspaander	2	div.kruidachtigen
	Conistra rubiginosa	zwartvlekwinteruil	10	div.loofbomen/struiken
	Conistra vaccinii	bosbesuil	13	div.loofbomen/struiken
	Cosmia affinis	donkere iepenuil	2	Quercus/Ulmus
	Cosmia trapezina	hyena	4	div.loofbomen/struiken
	Craniophora ligustri	schedeldrager	30	F.exelsior/Ligustrum
	Cryphia algae	donkergroene korstmosuil	5	Lichenen
	Deltote bankiana	zilverstreep	13	Poaceae
	Diachrysis chrysis	koperuil	10	Urtica/C.arvensis
	Diarsia mendica	variabele breedvleugeluil	2	Rubus/Salix/Crateagus
	Diarsia rubi	gewone breedvleugeluil	3	div.kruidachtigen
	Eupsilia transversa	wachtervlinder	2	div.loofbomen/struiken
	Euxoa tritici*	graanworteluil	1	Poaceae
	Globia sparganii	egelskopboorder	3	T.latifolia/I.pseudacorus
	Gortyna flavago	goudgele boorder	4	Rumex/E.cannabinum
	Helotropha leucostigma	gele lis-boorder	5	I.pseudacorus
	Hydraecia micacea	aardappelstengelboorder	4	Rumex/P.lanceolata
	Ipimorpha subtusa	tweekleurige heremietuil	1	Populus
	Lacanobia oleracea	groente-uil	4	Urtica/C.avelana
	Lateroligia ophiogramma	moeras-grasuil	7	G.maxima/P.arundinacea
	Lenisa geminipuncta*	gestippelde rietboorder	4	P.australis
	Luperina testacea	gewone grasuil	2	Poaceae
	Mesapamea secalella	weidehalmuiltje	1	Poaceae
	Mesapamea secalis	halmrupsvlinder	21	Poaceae
	Mormo maura	zwart weeskind	1	Rumex?

Noctuidae		<i>vervolg jaarlijst nachtvlinders (macro)</i>		
Mythimna albipuncta	witstipgrasuil	8	Poaceae	
Mythimna ferrago	gekraagde grasuil	1	D.glomerata/P.lanceolata	
Mythimna impura	stompvleugelgrasuil	8	Poaceae/P.australis	
Mythimna l-album	witte-l-uil	1	P.arundinacea	
Mythimna pallens	bleke grasuil	2	Poaceae	
Mythimna pudorina	grijze grasuil	2	Poaceae	
Mythimna straminea	spitsvleugelgrasuil	9	P.australis/P.arundinacea	
Noctua comes	volgeling	3	div.kruidachtigen	
Noctua janthe	open-breedbandhuismoeder	3	polyfaag	
Noctua janthina	kleine breedbandhuismoeder	4	div.loofbomen/struiken	
Noctua pronuba	huismoeder	31	div.loofbomen/struiken	
Nonagria typhae	lisdoddeboorder	2	div.kruidachtigen/Poaceae	
Ochropleura plecta	haarbos	12	div.kruidachtigen	
Oligia fasciuncula	oranjegeel halmuiltje	11	Poaceae	
Oligia latruncula	donker halmuiltje	1	Poaceae	
Oligia strigilis	gelobd halmuiltje	1	Poaceae/P.arundinacea	
Orthosia cerasi	tweestreepvoorjaarsuil	5	Quercus/Salix/Betula	
Orthosia gothica	nunvlinder	7	polyfaag	
Orthosia incerta	variabele voorjaarsuil	6	Quercus/Salix/Rumex	
Phlogophora meticulosa	agaatvlinder	6	polyfaag	
Plusia festucae	goudvenstertje	4	Carex/l.pseudacorus	
Subacronicta megacephala	schilddrager	3	Populus/Salix	
Trachea atriplicis	meldevlinder	3	Rumex/Atriplex	
Xestia c-nigrum	zwarte-c-uil	34	Urtica/Chamerion	
Xestia triangulum	driehoekuil	9	div.loofbomen/kr.achtigen	
Xestia xanthographa	vierkantvlekkuil	24	div.kruidachtigen/Poaceae	
Erebidae				
Scoliopteryx libatrix	roesje	17	Salix/Populus	
Spilosoma lubricipeda	witte tijger	19	Urtica/Rumex	
Rivula sericealis	stro-uiltje	31	Poaceae	
Hypena proboscidalis	bruine snuituil	62	Urtica	
Herminia grisealis*	boogsnuituil	3	div.loofbomen/struiken	
Phragmatobia fuliginosa	kleine beer	18	div.kruidachtigen	
Eilema griseola	glad beertje	17	Lichenen	
Pelosia muscerda	muisbeertje	2	Lichenen	
Lymantria dispar*	plakker	1	div.kruidachtigen	
Arctia caja	grote beer	1	div.kruidachtigen	
Catocala nupta	rood weeskind	2	Salix/Populus	
Schrankia costaestrigalis	gepijlde micro-uil	2	?	
Euproctis chrysorrhoea	bastaardsatijnvlinder	3	div.loofbomen/struiken	

vervolg jaarlijsjt nachtvinders (macro)

Notodontidae	Notodonta dromedarius	dromedaris	4	div.loofbomen
	Ptilodon capucina	kroonvogeltje	5	div.loofbomen
	Pheosia tremula	brandvlerkvinder	8	Salix/Betula
	Notodonta ziczac	kameeltje	3	Salix
	Furcula furcula	kleine hermelijnvlinder	1	Salix/Populus
	Thaumetopoea processionea	eikenprocessierups	13	Quercus
Drepanidae	Tethea ocularis	peppel-orvlinder	6	Populus
	Habrosyne pyritoides	vuursteenvlinder	4	Rubus
	Drepana falcataria	berkeneenstaart	3	Betula/Alnus
	Drepana curvatula	bruine eenstaart	9	Betula/Alnus
	Thyatira batis	braamvlinder	9	Rubus
	Ochropacha duplaris	tweestip-orvlinder	1	Betula/Populus/Alnus
	Watsonalla binaria	gele eenstaart	1	div.loofbomen
Sphingidae	Deilephila elpenor	groot avondrood	1	E.hirsutum
	Laothoe populi	populierenpijlstaart	8	Salix/Populus
Nolidae	Earias clorana	kleine groenuil	5	Salix
Lasiocampidae	Euthrix potatoria	rietvink	12	P.australis/D.glomerata

graanworteluil

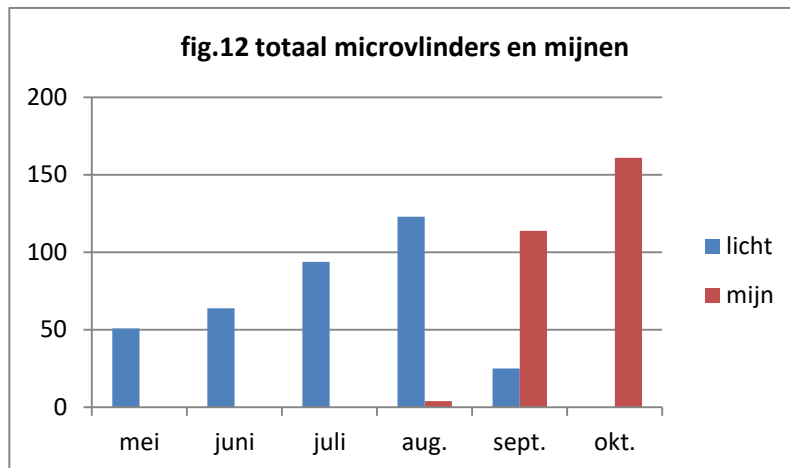

plakker

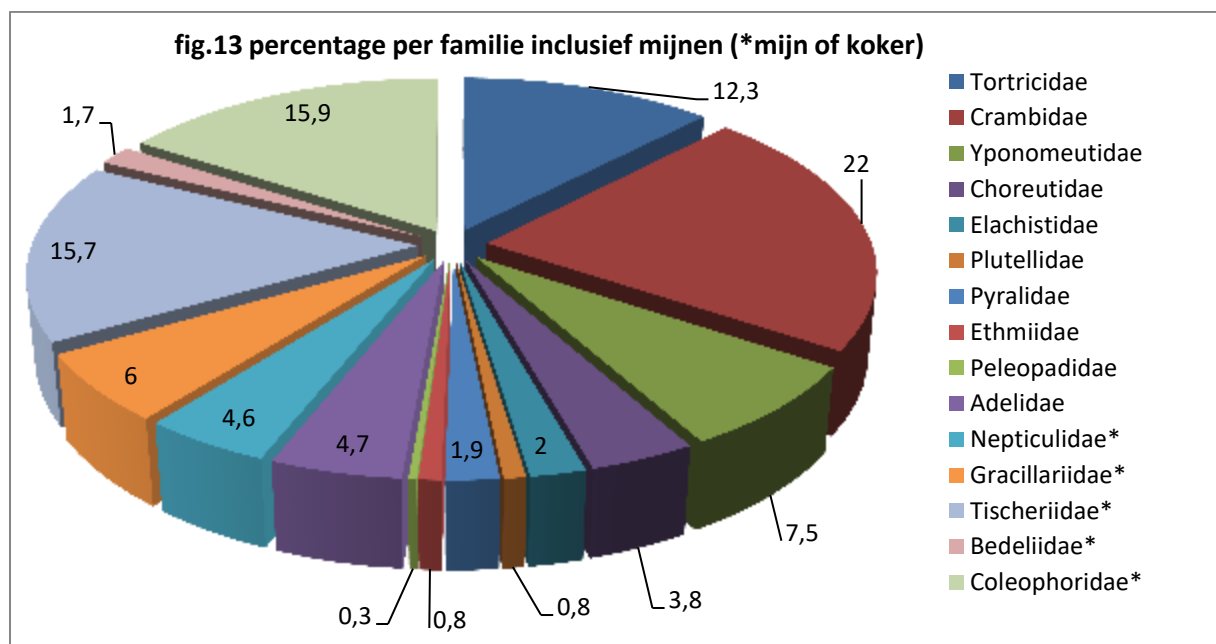
Geometridae				
Agriopsis aurantiaria*	najaarsspanner	2	Quercus/Betula	
Alsophila aescularia	voorjaarsboomspanner	2	div.loofbomen	
Biston betularia	peper-en-zoutvlinder	1	div.loofbomen	
Cabera exanthemata	bruine grijsbandspanner	3	Salix/Populus	
Cabera pusaria	witte grijsbandspanner	14	Betula/Alnus	
Campaea margaritaria	appeltak	24	div.loofbomen	
Colostygia pectinataria	kleine groenbandspanner	13	Galium	
Dysstroma truncata	schimmelspanner	6	Ribes/Lonicera	
Ecliptopera silaceata	marmerspanner	8	polyfaag	
Ectropis crepuscularia	gewone spikkelspanner	5	div.loofbomen	
Ennomos alniaria	geelschouderspanner	3	div.loofbomen	
Ennomos autumnaria	iepentakvlinder	1	div.loofbomen	
Epione repandaria	puntige zoomspanner	1	Salix/P.spinosa	
Epirrhoe alternata	gewone bandspanner	37	Galium	
Epirrita dilutata	herfstspanner	1	div.loofbomen	
Eupithecia abbreviata	voorjaarsdwergspanner	6	Q.robur	
Eupithecia dodoneata	eikendwergspanner	2	Q.robur/Crateagus	
Eupithecia intricata	streepjesdwergspanner	1	Coniferales	
Eupithecia nanata*	smalvleugeldwergspanner	1	A.millefolium	
Eupithecia tripunctaria	schermbloemdwergspanner	2	Heracleum/A.sylvestris	
Eupithecia vulgata	gewone dwergspanner	2	polyfaag	
Gandaritis pyraliata	gele agaatspanner	4	Galium	
Hemithea aestivaria	kleine zomervlinder	5	div.loofbomen/struiken	
Hydriomena furcata	variabele spanner	6	div.loofbomen	
Hydriomena impluviata	groenbandspanner	3	Alnus/Populus/Salix	
Hypomecis punctinalis	ringsspikkelspanner	1	div.loofbomen/struiken	
Idaea aversata	grijze stipspanner	5	div.kruidachtigen	
Idaea biselata	schildstipspanner	6	div.kruidachtigen	
Lomaspilis marginata	gerande spanner	43	Salix/Populus	
Macaria alternata	donker klaverblaadje	23	div.loofbomen/struiken	
Mesotype didymata*	pijlkruidspanner	1	div.kruidachtigen/Poaceae	
Operophtera brumata	kleine wintervlinder	41	div.loofbomen/struiken	
Opisthograptis luteolata	hagedoornvlinder	19	div.loofbomen/struiken	
Ourapteryx sambucaria	vliervlinder	1	Hedera/S.nigra	
Pasiphila rectangulata	groene dwergspanner	1	P.spinosa	
Peribatodes rhomboidaria	taxusspikkelspanner	2	div.loofbomen	
Timandra comae	lieveling	6	Rumex/Persicaria	
Xanthorhoe designata	koolbandspanner	1	div.kruidachtigen	
Xanthorhoe ferrugata	vierbandspanner	3	div.kruidachtigen	
Xanthorhoe montanata	geogde bandspanner	9	div.kruidachtigen	
Xanthorhoe spadicearia	bruine vierbandspanner	2	div.kruidachtigen	

12. Resultaat microvlinders

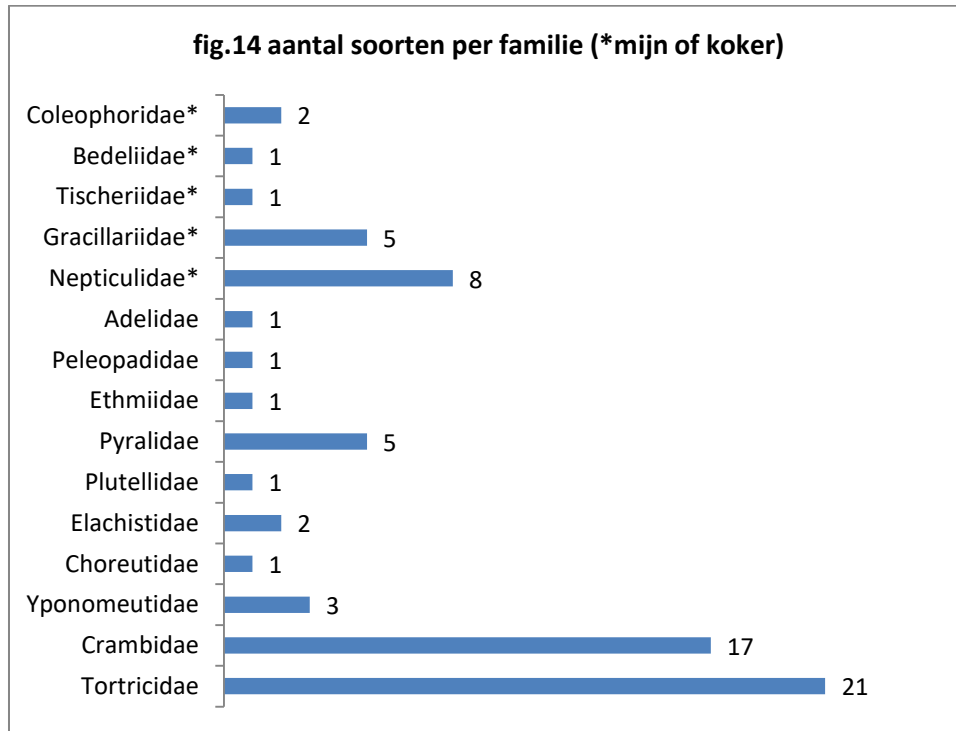
In seizoen 2016 werden er 357 (2015/285) vlinders en 179 mijnen plus 101 kokers gedetermineerd, vergelijken we de aantallen met seizoen 2014 (>700) dan is dat een forse afname wat echter geheel te wijten is aan het geringe aantal Yponomeutidae dit seizoen. De soort Yponomeuta padella werd in het geheel niet gespot wat in 2014 nog >500 imago's opleverde. Reken je deze soort niet mee dan is er toch een geringe toename te zien. Inclusief de op naam gebrachte mijnen/kokers is het totaal aantal 636, fig.12.

De hoogste aantallen imago's werden gezien bij de familie Crambidae waar het duikermotje het overgrote aandeel van uitmaakte. Achter de Tortricidae hielden de aantallen wat de vlinders betreft aardig in evenwicht. Bij de mijnen lieten de families Coleophoridae en Tischeridae de hoogste aantallen zien wat geheel te wijten was aan de talrijkheid van 1 soort in beide families, bleke ruskokermot en gewone eikenvlekpot. Bij de aantallen van de gevonden mijntjes moet opgemerkt worden dat het hier vaak om schattingen gaat, fig.13.

Het totale aantal soorten inclusief de gedetermineerde mijnen/kokers bedroeg dit seizoen 70 uit 15 families, (53 vlinder/17 soorten mijn). Er werden fors meer soorten aangetroffen dan in seizoen 2015. De familie Tortricidae zijn koploper met 21 soorten gevolgd door de Crambidae met 17 soorten. De Pyralidae scoorden 5 soorten. Bij de gedetermineerde mijnen was de Nepticulidae de familie met de meeste soorten (8) gevolgd door de Gracillariidae met 5 soorten. In de overige aangetroffen families bleven de soorten beperkt tot één of enkele soorten, fig.14.

13. Commentaar microvlinders

Het was een redelijk goed seizoen voor de micro's, ondanks dat de Yponomeuta's het dit seizoen lieten afweten werden er toch hogere aantallen en soorten gedetermineerd. Nog niet eerder gespote soorten zijn uit de Tortricidae, *Acleris ferrugana* (lichte boogbladroller), *Archips xylosteana* (gevlamde bladroller), *Cochylis atricapitana* (sint-jakobsbladroller), *Notocelia cynosbatella* (hermelijnbladroller), *Spilonota ocellana* (rode knopbladroller) en een onbekende *Cnephasia* soort. Uit de Crambidae, *Platytus cerusella* (v-baardsnuitmot) en de zeldzame *Nascia ciliaris* (moerasduiveltje). Een nieuwe soort was bij de Elachistidae, *Elachista biatomella* (duinzeggemineermot). Bij de Pyralidae, *Cryptoblabes bistriga* (boslichtmot) en *Hypsopygia costalis* (triangelmot). Het zoeken naar bladminerende soorten (mijnen) resulteerde in 9 nog niet eerder gevonden soorten uit 4 families en 1 koker uit de Coleophoridae familie. Zie voor de soorten de jaarlijst, ook werd een soort uit een nieuwe familie Bedeliidae gedetermineerd, *Bedelia solomnulentella* (potloodmot). Totaal zijn 20 nog niet eerder gespote soorten in deze locatie waaronder 2 zeer zeldzame, *Nascia ciliaris* en *Stigmella freyella*. De totaal soortenlijst voor micro's in deze locatie komt inclusief de nieuwe soorten op 186.

14. Jaarlijst microvlinders

familie	soort	soort	aant	m/r/k	waardplant	
Tortricidae	<i>Acleris emargana</i>	gehakelde bladroller	2		Salix	
	<i>Acleris ferrugana</i> *	lichte boogbladroller	1		Quercus/Salix/Betula/Fagus	
	<i>Acleris rhombana</i>	gehoekte boogbladroller	3		Crataegus/Rosa	
	<i>Agapeta hamana</i>	distelbladroller	3		Trifolium/Cirsium	
	<i>Aleimma loeflingiana</i>	zonneproetbladroller	2		Quercus	
	<i>Apotomis betuletana</i>	berkenmarmarbladroller	2		Betula	
	<i>Archips xylostean</i> *	gevlamde bladroller	8		Acer/Crataegus/Betula	
	<i>Celypha lacunana</i>	brandnetelbladroller	16		polyfaag	
	<i>Cnephasia spp</i> *	?	3		div.kruidachtigen	
	<i>Cochylis atricapitana</i> *	sint-jacobsbladroller	1		S.jacobaea	
	<i>Cydia splendana</i>	gewone spiegelmot	2		Quercus	
	<i>Endothenia gentiana</i> eana	kaardebolbladroller	3	rups	D.fullonum	
	<i>Epagoge grotiana</i>	schemerbladroller	1		Quercus/Rubus/Crataegus	
	<i>Hedya salicella</i>	pinguintje	4		Salix/P.nigra	
	<i>Notocelia cynosbatella</i> *	hermelijnbladroller	1		Rosa/Crataegus	
	<i>Pandemis cerasana</i>	kersenbladroller	12		polyfaag	
	<i>Pandemis corylana</i>	hazelaarbladroller	2		Corylus	
	<i>Pandemis dumetana</i>	fijnmazige bladroller	1		?	
	<i>Pandemis heparana</i>	leverkleurige bladroller	9		Quercus/Salix/Betula	
	<i>Spilonota ocellana</i> *	rode knopbladroller	1		div.loofbomen	
	<i>Syndemis musculana</i>	struikbladroller	1		polyfaag	
	Crambidae	<i>Acentria ephemerella</i>	duikermot	58		Elodea/Potamogeton
		<i>Agriphila straminella</i>	blauwooggrasmot	1		Poaceae
		<i>Anania hortulata</i>	bonte brandnetelroller	1		Urtica/Rbus
		<i>Calamotropha paludella</i>	lisdoddesnuitmot	5		Typha
		<i>Cataclysta lemnata</i>	kroosvlindertje	5		Lemna
<i>Chilo phragmitella</i>		rietmot	5		P.australis/G.maxima	
<i>Chrysoteuchia culmella</i>		gewone grasmot	5		Poaceae	
<i>Crambus perlella</i>		bleke grasmot	9		Poaceae	
<i>Cydalima perspectalis</i>		buxusmot	4		Buxus	
<i>Donacaula forficella</i>		liesgrassnuitmot	2		P.australis/G.maxima/Carex	
<i>Elophila nymphaeata</i>		waterleliemot	5		Potamogeton	
<i>Nascia ciliaris</i> *		moerasduiveltje	1		?	
<i>Platytes cerussella</i> *		v-baardsnuitmot	4		Carex	
<i>Pleuroptya ruralis</i>		parelmoermot	26		Urtica	
<i>Schoenobius gigantella</i>		rietsnuitmot	6		P.australis/G.maxima	
<i>Scoparia ambigualis</i>		vroege graniemot	1		Bryophyta	
<i>Udea olivalis</i>		witvlekkruidentmot	2		Rumex/Urtica	

vervolg jaarlijst microvlinders

Choreutidae	<i>Anthophila fabriciana</i>	brandnetelmot	24		Urtica
	<i>Elachista maculicerusella</i>	grijsgevekte	12		
Elachistidae		grasmineermot			Poaceae
	<i>Elachista biatomella*</i>	duinzeeggemineermot	1		Carex
Yponomeutidae	<i>Yponomeuta rorrella</i>	wilgenstippelmot	8		S.alba
	<i>Yponomeuta evonymella</i>	vogelkersstippelmot	39		Prunus
	<i>Yponomeuta sedella</i>	hemelsleutelstippelmot	1		S.telephium
Plutellidae	<i>Plutella xylostella</i>	koolmotje	5		Brassica/Sinapis
Pyralidae	<i>Cryptoblabes bistriga*</i>	boslichtmot	2		polyfaag
	<i>Endotricha flammealis</i>	strooiselmot	1		Euphorbia
	<i>Euzophera pinguis</i>	tweekleurige lichtmot	5		F.excelisior
	<i>Hypsopygia costalis*</i>	triangelmot	1		?
	<i>Synaphe punctalis</i>	pinokkiomot	3		Bryophyta
Ethmiidae	<i>Ethmia quadrillella</i>	kleine zwartwitmot	5		S.officinale
Peleopidae	<i>Carcina quercana</i>	vuurmot	2		Fagus/Quercus
Nepticulidae	<i>Stigmella sakhalinella</i>	bladrandberkenmineermot	5	mijn	Betula
	<i>Stigmella malella*</i>	appelbladmineermot	7	mijn	Malus
	<i>Stigmella floslactella*</i>	hazelaarmineermot	3	mijn	Corylus
	<i>Stigmella aurella</i>	goudbandmineermot	2	mijn	Rubus
	<i>Stigmella glutinosae</i>	witkraagelzenmineermot	3	mijn	Alnus
	<i>Stigmella ulmivora</i>	iepenmineermot	2	mijn	Ulmus
	<i>Stigmella freyella*</i>	windemineermot	4	mijn	C.sepium
	<i>Stigmella roborella</i>	gewone eikenmineermot	3	mijn	Quercus
Gracillariidae	<i>Caloptilia elongella*</i>	bruine elzenstelmtot	3	mijn	Alnus
	<i>Gracillaria syringella*</i>	seringenstelmtot	3	mijn	Ligustrum
	<i>Parornix anglicella</i>	meidoornzebramot	2	mijn	Crataegus
	<i>Phyllonorycter quercifoliella*</i>	gewone eikenvouwmot	10		
				mijn	Quercus
	<i>Phyllonorycter rajella</i>	gewone elzenvouwmot	20	mijn	Alnus
Tischeriidae	<i>Tischeria ekebladella*</i>	gewone eikenvlekmot	100	mijn	Quercus
Bedeliidae	<i>Bedelia somnulentella*</i>	potloodmot	11	mijn	C.sepium
Coleophoridae	<i>Coleophora glaucicolella</i>	bleke ruskokermot	100	koker	J.effusus
	<i>Coleophora serratella*</i>	bruinrijze kokermot	1	koker	polyfaag
Adelidae	<i>Adela reaumurella</i>	smaragdlangsprietmot	30		Quercus

windmineermot en potloodmot

Wat is en doet de KNNV?

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afdeling Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving. Een vereniging waarvan de leden actief bezig zijn met natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming. Via deze N's komen we tot een duurzame en robuuste natuur.

Door excursies, lezingen, cursussen, inventarisaties, advisering en natuurbeheer worden deze doelen vorm gegeven. De activiteiten zijn in drie categorieën te verdelen: voor de gezelligheid, voor mensen die meer willen weten en voor specialisten. Dit alles rond onderwerpen van de natuur bij ons in de buurt.

De KNNV voelt zich verantwoordelijk voor het Delflandse gebied, dat zich uitstrekt van de Noordzeekust tot aan de Rottemeren en tussen de A12 en de A20. Dit gebied bezit prachtige parken, cultuurlandschappen en natuurgebieden, ook particuliere tuinen worden steeds belangrijker voor de natuur.

Het werkgebied omvat de gemeenten Delft, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland, en de gebieden Sion, Wilhelminapark, Elsenburgerbos (Rijswijk) en Ypenburg (Den Haag).

De KNNV afdeling Delfland is ook een werkgroep van de Zoogdiervereniging en Ravon. Meer informatie is te vinden op de website: www.knnv.nl/afdelingDelfland.

